

**BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA
SEKTOR ZA OBRAZOVANJE**

**Informacija o provođenju Okvirnog zakona o visokom
obrazovanju u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu**

decembar, 2021. godine

UVOD

Prema Programu rada Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za 2021. godinu, Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine ima obavezu da informiše Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o provođenju Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, te je u tu svrhu i sačinjena ova informacija.

Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Okvirni zakon), usvojen u junu 2007. godine, a na snagu stupio 15.08. 2007. godine („Službeni glasnik BiH“, br. 59/07 i 59/09), nalaže: model integrisanog univerziteta; model studiranja u tri ciklusa; uvođenje evropskog sistema prenosa bodova (u daljem tekstu: ECTS bodovi); institucionalnu akreditaciju, kao i akreditaciju studijskih programa, jasno određena akademska zvanja i minimalne uslove za njihovo sticanje, osnivanje dvije državne agencije u oblasti visokog obrazovanja: Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine (HEA BiH) i Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja (CIP), itd.

S ciljem reforme visokog obrazovanja, ovaj Zakon ustanovljava osnovne principe i standarde za sticanje visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, u skladu s relevantnim odredbama Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola, Preporukom Komiteta ministara Vijeća Evrope o priznavanju i ocjeni kvaliteta privatnih visokoškolskih ustanova, Preporukom o pristupu visokom obrazovanju i Preporukom o istraživačkom zadatku univerziteta i drugim relevantnim principima međunarodno priznatih pravnih instrumenata čija je država ugovornica i Bosna i Hercegovina, te u skladu s Konvencijom Vijeća Evrope/UNESCO-a o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u evropskoj regiji. Bosna i Hercegovina prihvata evropske strateške ciljeve u oblasti visokog obrazovanja izražene u Deklaraciji evropskih ministara visokog obrazovanja iz Bolonje (1999.), kao i kasniji razvoj ovog koncepta.

U cilju harmonizacije zakonodavstva visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini zakoni Republike Srpske i kantonalni zakoni, kao i zakon Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine iz oblasti visokog obrazovanja trebaju biti usklađeni s odredbama Okvirnog zakona.

Okvirnim zakonom, zajedno s entitetskim i kantonalnim zakonima u zemlji stvara se neophodno zakonsko okruženje koje omogućava visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini da zadovolji osnovna načela i norme evropskog visokog obrazovanja u smislu ljudskih prava i temeljnih sloboda, jednakopravnosti i pristupa visokom obrazovanju. Takvo stanje u pogledu zakonodavstva promovise implementaciju akcionih smjerova Bolonjskog procesa, posebno po pitanju restrukturiranja nastavnih planova i programa, osiguranja kvaliteta i priznavanja kvalifikacija.

Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine, početkom septembra tekuće godine, zatražilo je od nadležnih ministarstava obrazovanja dostavljanje informacija o usklađenosti zakona i drugih propisa koji uređuju oblast visokog obrazovanja u Republici Srpskoj, deset kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine sa Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, provođenju istih, odnosno aktivnostima poduzetim shodno odredbama predmetnog Okvirnog zakona u proteklih godinu dana.

Napominjemo da nakon inicijalnog akta od 10.09.2021. godine, te urgencije od 03.11.2021. godine, potraživane podatke o provođenju Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu nisu dostavile sljede institucije: Ministarstvo za naučnotehnološki razvoj, visoko obrazovanje i informaciono društvo Republike Srpske i Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo.

Predmeta informacija u kojoj su predočeni stanje i dinamika realizacije aktivnosti na izvršenju Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine sačinjena je na osnovu informacija dostavljenih od strane nadležnih obrazovnih vlasti i dvije agencije iz oblasti visokog obrazovanja.

PREGLED IZVRŠENJA OKVIRNOG ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU U BOSNI I HERCEGOVINI

1. Izvršenje Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini u entitetu Federacija Bosne i Hercegovine

1.1. Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona

Tokom 2021. godine provedene su aktivnosti na donošenju određenih zakonskih ali i podzakonskih akata i provedbenih propisa kako od strane zakonodavne vlasti Unsko-sanskog kantona tako i od same visokoškolske ustanove, a sve u cilju što uspješnije provedbe Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, i to:

- Zakon o dopunama Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 24/21 od 23.08.2021. godine,
- Zakon o priznavanju inostranih obrazovnih kvalifikacija ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 4/21 od 05. 02. 2021. godine,
- Zakon o naučno-istraživačkoj djelatnosti ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 4/21 od 05. 02. 2021. godine.

Zakonom o visokom obrazovanju-prečišćeni tekst („Sl. glasnik USK“, broj: 24/17, 15/20 i 24/21) u članu 95. su propisana tijela Univerziteta: a) upravni odbor, b) senat i c) rektor. Članom 96. istog Zakona je propisana nadležnost Upravnog odbora, a članom 97. istog Zakona propisan je sastav i imenovanje upravnog odbora, odnosno stavom (2) istog člana je propisano da se osnivačkim aktom visokoškolske ustanove određuje način izbora, broj i sastav članova upravnog odbora.

U toku je akreditacija osam studijskih odsjeka na Univerzitetu u Bihaću, za koje je Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine već izdala svoju preporuku o akreditaciji.

1.1. Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta Posavskog kantona

Prema tvrdnji Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta Posavskog kantona Zakon o visokom obrazovanju Posavskog kantona („Narodne novine Županije Posavske“, br. 1/10 i 4/11) usaglašen je s odredbama Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini. Imajući u vidu da na području Posavskog kantona djeluje samo Sveučilišni centar

Posavina - dislocirana nastava Sveučilišta u Mostaru nije bilo poteškoća u provođenju zakonaski odredbi.

1.2. Ministarstvo obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona

U posmatranom periodu (2021. godina) Skupština Tuzlanskog kantona, na sjednici održanoj dana 27.9.2021. godine, usvojila je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine TK“, broj: 17/21), kojim je nastavljen kontinuitet politike unaprijeđivanja visokog obrazovanja u Tuzlanskom kantonu. Zbog nomotehničkog ograničenja ovaj zakon sadrži samo jedan od dva planirana seta odredbi kojima se vrši dodatno usklađivanje i uređivanje politike visokog obrazovanja (između ostalog u skladu i sa odredbama Okvirnog zakona). Planirano je usklađivanje odredaba koje se odnose na postupak donošenja statuta javne visokoškolske ustanove i njihovo usklađivanje sa odredbom člana 12. stav (2) Okvirnog zakona, odnosno donošenje statuta uz prethodno mišljenje upravnog odbora (bez učešća organa javne vlasti), usklađivanje odredaba koje se odnose na senat javnog univerziteta sa odredbama člana 16. stav (4) Okvirnog zakona, te analiza drugih zakonskih određenja i njihova odgovarajuća usporedba sa odredbama Okvirnog zakona.

U pogledu primjene Okvirnog zakona, iz nadležnog ministarstva ističu da je isti ostao nedorečen u dijelu koji se odnosi na akreditaciju, kako visokoškolskih ustanova, tako i studijskih programa, odnosno odredbe koje se odnose na akreditaciju u nekim segmentima su postavljane pretenciozno i u svom određenju nemaju na identičan način zastupljene interese svih visokoškolskih ustanova koje se javljaju u sistemu visokog obrazovanja. Naime, licencirane visokoškolske ustanove koje nisu akreditovane, tj. visokoškolske ustanove koje posjeduju dozvolu za rad, ali od momenta konačnosti dozvole za rad i realnog momenta u kojem mogu ući u postupak akreditacije trebaju prostor i vrijeme koje će im omogućiti da u kontekstu uspostavljenih normi i kriterija stvore pretpostavke za samovrednovanje i eksterno vrednovanje od strane nadležnih organa i tijela. Ovo se posebno naglašava u kontekstu ranije zauzetog stava HEA BiH, proslijeđenog svim nadležnim obrazovnim vlastima, da zahtjev za akreditaciju visokoškolske ustanove mogu podnijeti samo one visokoškolske ustanove koje imaju najmanje jednu izlaznu generaciju studenata. U tom smislu, smatra se nedovoljno dorečena i sama odredba Okvirnog zakona koja se tiče izdavanja diplome o završenom studiju (član 53. stav 1.), pa ostaje nejasno da li to pravo, ipak, pripada *isključivo* akreditovanim visokoškolskim ustanovama. U tom smislu, kroz izmjene i dopune Okvirnog zakona, treba razmotriti i mogućnost proširivanja nadležnosti HEA BiH, kao samostalne upravne organizacije, kako bi se na taj način stvorile zakonske pretpostavke za unificiranje visokoobrazovne politike na području cijele države, mišljenja su u nadležnom ministarstvu Tuzlanskog kantona

Visokoškolske ustanove koje egzistiraju na području Tuzlanskog kantona su integrisane, što je još jedno od određenja sadržanih u Okvirnom zakonu. Odredbe Okvirnog zakona (članovi 27. - 35.) kojima su određena akademska zvanja, minimalni uslovi za izbor, period, te način na koji se izbor vrši, inkorporirane su u Kantonalni zakon, uz izvjesno odstupanje u pogledu uslova za izbor u naučno-nastavno zvanje vanrednog, odnosno redovnog profesora, u smislu da je uslov u pogledu mentorstva kandidata za drugi, odnosno treći ciklus pod određenim uslovima zamijenjen sa tri dodatna naučna rada objavljena u priznatim publikacijama.

Tokom 2021. godine na području Tuzlanskog kantona reakreditovani su JU Univerzitet u Tuzli i Visoka škola za finansije i računovodstvo FINra Tuzla. Na prostoru koji je pod jurisdikcijom ovog kantona trenutno egzistira šest visokoškolskih ustanova, od čega pet u statusu licencirane visokoškolske ustanove sa sjedištem u Tuzlanskom kantonu, dok jedna

visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan ovog kantona djelatnost visokog obrazovanja obavlja putem dislociranog odjeljenja (Univerzitet u Travniku). Od toga u Državni registar akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini upisane su: JU Univerzitet u Tuzli, Internacionalna poslovno-informaciona akademija Tuzla, Visoka škola za finansije i računovodstvo FINra Tuzla i Američki univerzitet u BiH, kao visokoškolske ustanove sa sjedištem u Tuzlanskom kantonu, te Univerzitet u Travniku, kao visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Tuzlanskog kantona, koja djelatnost visokog obrazovanja obavlja putem dislociranog odjeljenja.

Trenutno se kao dva goruća problema u oblasti visokog obrazovanja na području Tuzlanskog kantona javljaju dvije visokoškolske ustanove i to Američki univerzitet u BiH, koji ne egzistira i trenutno ne postoji mogućnost vršenja bilo kakve posjete ili nadzora nad radom ove visokoškolske ustanove, dok je problem sa Evropskim univerzitetom „Kallos“ u Tuzli vezan za započeti i već dugo ne okončani postupak (institucionalne) akreditacije (postupak započeo 2018. godine).

Ministarstvo obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona trenutno je u postupku planiranja akreditacije studijskih programa za visokoškolske ustanove koje posjeduju institucionalnu akreditaciju, te u tom smislu razmatranja opstojnosti pojedinih odredaba Pravilnika o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 9/16), kao propisa kojim je uređen postupak akreditacije. U članu 10. pomenutog Pravilnika propisano je da visokoškolska ustanova sačinjava prijedlog, a nakon zaprimanja prijedloga sa svih visokoškolskih ustanova Ministarstvo, HEA BiH i visokoškolske ustanove zajednički utvrđuju konačan plan akreditacije studijskih programa, rukovodeći se pri tome načelom ekonomičnosti (istovremena akreditacija srodnih studijskih programa na jednoj visokoškolskoj ustanovi, zajednička akreditacija srodnih studijskih programa prvog, drugog i trećeg ciklusa studija, klaster akreditacija, ista komisija za sve srodne studijske programe na svim visokoškolskim ustanovama). Dosadašnjim aktivnostima u pogledu akreditacije studijskih programa uspostavljeni su primjeri dobre prakse, koji drugim visokoškolskim ustanovama i nadležnim obrazovnim vlastima trebaju olakšati primjenu odgovarajućih procedura vezanih za postupak akreditacije studijskih programa.

1.3. Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona

U procesu izrade predmetne informacije od svih nadležnih obrazovnih vlasti potraživni su podaci o usklađenosti zakona i drugih propisa koji uređuju oblast visokog obrazovanja sa Okvirnim zakonom, provođenju istih, odnosno aktivnostima poduzetim shodno odredbama Okvirnog zakona u proteklih godinu dana. S navedenim u vezi, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona napravilo je osvrt samo na bitne neusklađenosti Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, br. 6/09, 9/13, 13/13,4/15, 5/18, 4/19,19/20, 15/21) sa Okvirnim zakonom, sadržane u: članu 49. koji se odnosi na sastav, broj i mandat upravnog odbora visokoškolske ustanove; članu 51. stav (1), tačka e) - djelokrug upravnog odbora; članu 53. stav (2) tačka d) - nadležnosti senata; te članu 55. – izbor rektora, prorektora i derektora visokoškolske ustanove. Osnov navedenih neusklađenosti predstavlja dodjeljivanje značajne uloge osinaču, odnosno Vladi Zeničko-dobojskog kantona.

1.4. Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Zakon o visokom obrazovanju Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, br. 2/10 i 12/14) usklađen je s Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, i u proteklih godinu dana nije bilo poteškoća u primjeni istog, mišljenja su u Ministarstvu za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

1.5. Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona

Prema tvrdnji nadležnog ministarstva, Zakonom o visokom obrazovanju u Srednjobosanskom kantonu („Službene novine Srednjobosanskog kantona“, broj: 04/13) usklađen je sa Okvirnim zakonom, kao i normativni akti, statuti i drugi akti visokoškolskih ustanova koje djeluju na području ovog kantona.

Na osnovu navedenog zakona, tokom 2021. godine donesena je Instrukcija o obavezi visokoškolskih ustanova da preispitaju i usklade svoja opća akta i studijske programe sa Zakonom o visokom obrazovanju u Srednjobosanskom kantonu, broj: 03-34-321/21 od 12.03.2021. godine, dok je u toku izrada Pravilnika o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa, postupku i uslovima izdavanja licence, kao i Pravilnika o registru visokoškolskih ustanova, upisu i brisanju, sadržaju i načinu vođenja registra.

Na području ovog kantona djeluju četiri visokoškolske ustanove koje su prošle postupak reakreditacije tokom 2020. godine. Međutim, mogućnost provođenja akreditacije studijskih programa u ovom trenutku postoji za pojedinačne studijske programe, te su visokoškolske ustanove upućene da dok HEA BiH ne razradi klastersku akreditaciju studijskih programa, zahtjeve za akreditaciju podnose za pojedinačne studijske programe u skladu s Pravilnikom o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Srednjobosanskom kantonu, tvrde iz nadležnog ministarstva.

1.1. Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona

U kontekstu izvršenja Okvirnog zakona Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona osvrnulo se samo na pitanje akreditacije studijskih programa, ukazujući na potrebu da se što prije uspostavi sistem na osnovu kojeg će visokoškolske ustanove u ovom kantonu, uz njihovu koordinaciju, moći akreditovati svoje studijske programe.

1.2. Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa Zapadnohercegovačkog kantona

U Zapadnohercegovačkom kantonu oblast visokog obrazovanja regulisana je Zakonom o visokom obrazovanju Zapadnohercegovačkog kantona („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 10/09), koji je, prema mišljenju nadležnog ministarstva obrazovanja, usklađen s Okvirnim zakonom. Na području ovog kantona nema osnovanih visokoškolskih ustanova.

1.3. Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta Kanton 10

U procesu izrade predmetne informacije od svih nadležnih obrazovnih vlasti potraživni su podaci o usklađenosti zakona i drugih propisa koji uređuju oblast visokog obrazovanja sa Okvirnim zakonom, provođenju istih, odnosno aktivnostima poduzetim shodno odredbama Okvirnog zakona u proteklih godinu dana. S navedenim u vezi, iz Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa je istaknuto da je Zakon o visokom obrazovanju u Kantonu 10 donesen 2009. godine („Narodne novine Hercegbosanske županije“, broj 9/09), da su suosnivači Sveučilišta u Mostaru, te da na području Kantona 10 nema visokoškolskih ustanova.

2. Aktivnosti Odjeljenja za obrazovanje u Vladi Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine na izvršenju Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini

Odjeljenje za obrazovanje Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Odjeljenje za obrazovanje) je poduzelo niz aktivnosti radi usklađivanja Zakona o visokom obrazovanju u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“ br. 30/09, 29/18 i 16/20) sa Okvirnim zakonom i drugim propisima iz oblasti visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Vlada Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine je 19.09.2021. godine donijela Odluku o odobravanju smjernica za izradu nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Iz nadležnog Odjeljenja naglašavaju da su u proces konsultacija prilikom provođenja skraćene procjene uticaja propisa po osnovu izmjena i dopuna Zakona bile uključene visokoškolske ustanove, Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine, HEA BiH, kao i druge institucije sa područja Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Razlog za poduzimanje naprijed navedenih radnji proizilazi iz činjenice da su evidentirani problemi oko uvođenja novih studijskih programa na visokoškolskim ustanovama, čime je ukazano na potrebu za propisivanjem pravnog okvira za donošenje podzakonskog akta za licenciranje studijskih programa na području Brčko Distrikta.

Također, evidentirana je i neusklađenost pomenutog Zakona o visokom obrazovanju, pa samim tim i Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“ br. 50/18 i 34/19) sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 100/11 i 26/19) u dijelu koji se odnosi na period izdavanja akreditacije visokoškolskim ustanovama. Dok je navedenom Odlukom propisano akreditovanje visokoškolskih ustanova ili studijskih programa na period od pet godina, u slučaju kada su svi kriteriji ocijenjeni kao potpuno ili znatno ispunjeni, Zakonom o visokom obrazovanju i Pravilnikom o akreditaciji Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine taj period je definisan na četiri godine. Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini propisuje se i upućivanje pisma očekivanja, na period od jedne do najduže dvije godine, u slučaju kada je više od polovine kriterija ocijenjeno kao u potpunosti ili znatno ispunjeno, a svi ostali kao djelimično ispunjeni, dok Zakon i Pravilnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine propisuju da se visokoškolska ustanova i studijski program uslovno akredituju na period od jedne godine.

3. Izvršenje Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini iz nadležnosti dvije agencije na nivou Bosne i Hercegovine u oblasti visokog obrazovanja

Okvirnim zakonom su definisane nadležnosti dvije agencije u oblasti visokog obrazovanja na nivou Bosne i Hercegovine: Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (članovi od 47. do 50.) i Centra za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja (članovi 44. i 45.), te će u nastavku biti prezentovano izvršenje Okvirnim zakonom zahtijevanih aktivnosti za obje agencije u referentnom periodu, tj. od septembra 2020. godine do septembra 2021. godine:

3.1. Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta

U pogledu izvršenja odredbi člana 49. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, kojim su definisane nadležnosti Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine (u dalje tekstu: Agencija), u periodu izvještavanja, Agencija je po prijedlozima nadležnih obrazovnih vlasti izvršila sedam imenovanja komisija stručnjaka za akreditaciju sljedećih visokoškolskih ustanova odnosno studijskih programa:

- Visoka medicinska škola, Prijedor
  - o Studijski program Zdravstvena njega
- Visoka škola za ekonomiju i informatiku, Prijedor
- Visoka škola za uslužni biznis Sokolac
- Univerzitet „Bijeljina“ u Bijeljini
  - o Farmacija, prvi ciklus
  - o Sestrinstvo, prvi ciklus
  - o Psihologija, prvi ciklus
  - o Poljoprivredna proizvodnja, prvi ciklus
  - o Agroekonomija, prvi ciklus
- Univerzitet u Tuzli
- Visoka škola za finansije i računovodstvo, FINra i
- Internacionalni univerzitet Goražde

Od sedam imenovanja, pet se odnosilo na visokoškolske ustanove koje su prvi put u procesu akreditacije, dok su se dva imenovanja, za Visoku školu za uslužni biznis Sokolac i Univerzitet u Tuzli odnosila na proces reakreditacije.

Od sedam gore navedenih, dvije visokoškolske ustanove su još u procesu (re)akreditacije: Visoka škola za ekonomiju i informatiku Prijedor i Visoka škola za uslužni biznis Sokolac, dok je za ostalih pet visokoškolskih ustanova, odnosno studijskih programa završen proces (re)akreditacije upisom u Državni registar akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Državni registar) na osnovu rješenja o akreditaciji nadležnih obrazovnih vlasti, kojima su prethodile posjete i izvještaji nezavisnih komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka, kao i preporuke HEA BiH. Internacionalni univerzitet u Goraždu je upisan u Državni registar kao uslovno akreditovana visokoškolska ustanova, s rokom važenja akreditacije od dvije godine.

U periodu od septembra 2020. godine do momenta izrade ove informacije, Agencija je izdala četrnaest preporuka o akreditaciji, te u Državni registar izvršila upis ukupno petnaest visokoškolskih ustanova:

- Visoka škola „Logos centar“ u Mostaru

- Univerzitet za poslovne studije Banja Luka
- Internacionalni univerzitet u Travniku
- Univerzitet u Travniku
- Nezavisni univerzitet Banja Luka
- Visoka škola „Banja Luka College“, Banja Luka
- Univerzitet „Sinergija“ Bijeljina
- Visoka škola „CEPS-Centar za poslovne studije“, Kiseljak
- Sveučilište/Univerzitet Vitez
- Visoka škola računarstva i poslovnih komunikacija eMPIRICA, Brčko distrikt BiH
- JU Visoka medicinska škola Prijedor
- Univerzitet “Bijeljina” Bijeljina
- Univerzitet u Tuzli
- Visoka škola za finansije i računovodstvo FINra, Tuzla
- Internacionalni univerzitet u Goraždu (uslovna akreditacija)

U istom periodu, u Državni registar je upisano 49 studijskih programa koji se izvode na sedam visokoškolskih ustanova:

- Univerzitet u Istočnom Sarajevu (12 studijskih programa)
- Univerzitet u Banjoj Luci (16 studijskih programa)
- Nezavisni univerzitet Banja Luka (pet studijskih programa)
- Visoka škola „Banja Luka College“, Banja Luka (dva studijska programa)
- Univerzitet „Sinergija“ Bijeljina (osam studijskih programa)
- JU Visoka medicinska škola Prijedor (jedan studijski program)
- Univerzitet “Bijeljina” Bijeljina (pet studijskih programa)

U prethodnom periodu, u Državni registar je upisano pet akreditovanih studijskih programa koji se izvode na Univerzitetu u Zenici

Dokraja septembra tekuće godine je u Državni registar, koji predstavlja službenu evidenciju akreditovanih visokoškolskih ustanova upisano ukupno 36¹ visokoškolskih ustanova (20 reakreditovanih i 16 akreditovanih). Lista akreditovanih visokoškolskih ustanova je objavljena i stalno dostupna na internet stranici HEA BiH, http://hea.gov.ba/akreditacija_vsua.

Stručne službe HEA BiH su početkom septembra ove godine, u cilju utvrđivanja odgovarajućeg i prihvatljivog modela akreditacije studijskih programa u Bosni i Hercegovini pripremile prijedloge dokumenata u vezi modela akreditacije studijskih programa u Bosni i Hercegovini, koji su dostavljeni Upravnom odboru HEA BiH. Nakon očitovanja članova Upravnog odbora, materijali će biti dostavljeni zainteresovanim stranama u procesu javnih konsultacija. Materijali su pripremljeni uvažavajući do sada stečena iskustva i istraživanja različitih modela vanjskog osiguranja kvaliteta koji se implementiraju u regiji i šire, a primjenjivih u kontekstu Bosne i Hercegovine.

U cilju obezbjeđenja dovoljnog broja domaćih i međunarodnih stručnjaka iz različitih naučno-umjetničkih oblasti i kategorija, HEA BiH je sredinom septembra 2021. godine objavila javni konkurs za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa.

---

¹ Do sredine decembra tekuće godine, na preporuku nadležnih ministarstava obrazovanja, iz Državnog registra akreditovanih visokoškolskih ustanova u BiH brisane su dvije visokoškolske ustanove, kojima je istekla akreditacije, odnosno koje su prestale s radom, a to su: Visoka škola Komunikološki koledž „KAPA FI“ i Američki univerzitet u BiH.

U skladu sa preporukama o priznavanju zajedničkih diploma, koju su odobrili ministri EHEA u Parizu 2018. godine, HEA BiH je u toku izrade izmjene i dopune dokumenta Uputstvo o formi i sadržaju diplome i dodatka diplome koju izdaju akreditirane visokoškolske ustanove ("Službeni glasnik BiH", broj: 86/09). Nakon procesa javnih konsultacija navedeni dokument će biti dostavljen Upravnom odboru Agencije na saglasnost.

Na Generalnoj skupštini Mreže agencija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju Centralne i Istočne Evrope (CEENQA-e), pomoćnik direktora za osiguranje kvaliteta u HEA BiH, imenovan je za člana Izvršnog odbora ove Mreže. Imenovanje predstavnika HEA BiH u CEENQA-u predstavlja značajan podstrek HEA BiH u budućem radu na unaprijeđenju i osiguranju kvaliteta visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, a i šire. Ovo je drugi put, od kada je HEA BiH punopravni član ove Mreže, da ima predstavnika u izvršnim organima CEENQA-e.

Predstavnici HEA BiH su aktivno učestvovali u nizu događaja organizovanih od strane evropskih agencija za osiguranje kvaliteta, koji su se zbog trenutne epidemiološke situacije u cijelom svijetu, organizovali online. Na taj način su imali priliku da se upoznaju i da diskutuju o aktuelnim temama i trendovima u visokom obrazovanju.

5.2. Centar za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja

Sve aktivnosti koje je Centar za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja (u daljem tekstu: CIP) poduzimao u izvještajnom periodu bile su prvenstveno usmjerene na dosljednu i blagovremenu realizaciju poslova i zadataka koji su utvrđeni Programom rada CIP-a. Programske aktivnosti CIP-a planirane su i usaglašene s nadležnostima koje su propisane članom 44. stav (2) i članom 45. Okvirnog zakona, Konvenciji o priznavanju kvalifikacija koje se odnose na visoko obrazovanje u evropskoj regiji (Lisabonska konvencija), i drugim važećim propisima.

U oblasti informisanja i priznavanja u području visokog obrazovanja CIP redovno informiše sve zainteresirane strane o postupcima priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija u Bosni i Hercegovini, kao i o postupcima priznavanja visokoškolskih kvalifikacija stečenih na visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini u inostranstvu.

Predstavnici CIP-a učestvovali su: u radu Radne grupe vezane za Priznavanje profesionalnih kvalifikacija doktora medicine, stomatologa i arhitekata, koju koordinira RCC-a (Regional Cooperation Council); Radne grupe koja za cilj ima izradu teksta *Sporazuma o priznavanju akademskih kvalifikacija zemalja Zapadnog Balkana*; u izradi baze podataka o procedurama akademskog priznavanja u zemljama Zapadnog Balkana zajedno s predstavnicima RCC-a i ERI SEE-a; Radne grupe za izradu *Odluke o Pravilima za uspostavljanje općeg sistema priznavanja profesionalnih kvalifikacija*, a čiji je rad koordiniran od strane predstavnika CEFTE. Odluka se odnosi na sve profesije koje su regulisane u pojedinim ekonomijama, ali ne spadaju u sedam profesija koje su definisane Direktivom 2005/36/EC Evropskog parlamenta i Vijeća o priznavanju profesionalnih kvalifikacija. Odluka je većim dijelom usaglašena osim pitanja vezanih za *Poglavlje 2. Slobodno pružanje usluga i Poglavlje 3. Sloboda uspostavljanja usluga*, odnosno u kojoj mjeri će se ova dva poglavlja vezati za odredbe navedene Direktive ili odredbe CEFTA sporazuma i njegovih dodatnih protokola.

Na osnovu nadležnosti u pogledu koordiniranja i međunarodne razmjene akademskog osoblja, studenata i programa u području visokog obrazovanja CIP je izradio Plan djelovanja CIP-a u oblasti mobilnosti (2021.-2024. godina), koji ima za cilj da se CIP, u skladu sa nadležnostima iz područja mobilnosti, aktivnije uključi i pomogne prvenstveno uredima za saradnju na visokoškolskim ustanovama u ostvarivanju mobilnosti, kao i da kroz druge aktivnosti podigne svijest u Bosni i Hercegovini o značaju studentske i akademske mobilnosti, te je približi potencijalnim kandidatima. Jedan od alata koji se koristi i koji će biti korišten je web stranica CIP-a, koja se redovno ažurira i na koju se postavljaju sve ključne informacije i dokumenti iz područja mobilnosti.

Shodno odredbi iz člana 45. alineja 4. Okvirnog zakona, CIP predstavlja Bosnu i Hercegovinu u ENIC/NARIC mreži nacionalnih informacionih centara za akademsko priznavanje i mobilnost i administrator je nad dijelom web stranice koja se tiče podataka u vezi visokoškolskog obrazovnog sistema i visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini. Uključen je i u ENIC listu (ENIC/NARIC listserv), putem koga se svakodnevno razmjenjuju informacije s drugim informacijskim centrima koje se odnose na priznavanje visokoškolskih kvalifikacija, kao i informacije i pitanja vezana za pojedinačne probleme u ovom području u nekoj od članica ENIC/NARIC mreže. Također, predstavnik CIP-a je stalni član Komiteta Konvencije o priznavanju kvalifikacija koje se odnose na visoko obrazovanje u evropskoj regiji, te redovno učestvuje na sastancima Komiteta.

Na osnovu odredbi iz člana 45. alineja 7. Okvirnog zakona CIP je izradio Preporuke o priznavanju kvalifikacija za pristup visokom obrazovanju („Službenom glasniku BiH“ , broj: 58/21).

Prema navodima iz dostavljene informacije, CIP je u dosadašnjem radu blagovremeno i na zakonit način izvršavao sve poslove i zadatke iz okvira svoje nadležnosti, postupajući po svim zahtjevima koji su dostavljeni od strane nadležnih ministarstava obrazovanja, visokoškolskih ustanova, nadležnih organa uprave, zainteresiranih pojedinaca, kao i drugih institucija, a sve s ciljem priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija.

Imajući u vidu organizaciju obrazovnog sektora, koja se zasniva na ustavnom uređenju Bosne i Hercegovine, u svrhu realizacije predloženih zaključaka koje donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine u povodu razmatranja ove informacije, **nije potrebno izdvajanje dodatnih sredstava iz Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.**